

ئەرمان رابن، ژيان و بهره‌مه‌کانی

پاشه‌کی و وەرگه‌کانی له فه‌انسه‌وییه‌وه به کوردی: زانکه یاری
به‌کالری‌سی زمان و وژه‌ی ئینگلیزی

ئەرمان رابن (Armand Robin)، شاعری، وەرگه‌کان و ژانامه‌نووسی
فه‌انسه‌وی، ۱۹ ی به‌ندانی ۱۹۱۲ ی زایینی له گوندی
“پله‌گورن‌فل” (1) باکووری ژناوای ئه‌و واته له‌دایکبوو.
ئەرمان رابن دوا‌ی ماوه‌یه‌ک به شاری پاریس که ده‌کات، به‌لام
ناتوان به‌ه‌میشه‌له‌و نیشه‌ج به‌ت و له‌سای ۱۹۳۴ دا به‌ره‌و
والتانی یه‌کیه‌تی شه‌ره‌وی ده‌که‌وت، له‌و‌دا بو به‌یه‌که‌ک له
ه‌خه‌گه‌رانی دیکتاتوری شه‌ره‌وی و پاشان که‌خی ئامانج و
راستییه‌کانی که‌م‌نیزم ده‌بین‌ت، دیسانه‌وه ده‌گه‌ته‌وه فه‌انسه.
رابن له‌ماوه‌ی شه‌ی جیهانی دووهم و داگیرکردنی والتی فه‌انسه‌له
لایه‌ن ئه‌مانیا په‌شکه‌شکاری ادبی بووه. له‌دوا‌ی خو‌ندنی به
فهربوونی زمان، به‌سهر ۲۶ زمانی ده‌ره‌کی زا‌بووه و که‌تبی چه‌ندین
نووسه‌ری وەرگه‌کانه‌وه سهر زمانی فه‌انسه‌وی وه‌کوو: شه‌کسپیر (له
ئینگلیزییه‌وه)، سه‌رگه‌ی یه‌سنین، بله‌ک و به‌ریس پاسته‌ناک (له
ووسییه‌وه)، ئه‌ندره ئدی (له‌مه‌جارییه‌وه)، ئادم میتسکیه‌ویچ (له
له‌هستانییه‌وه)، جوزیه ئه‌نگارتی (له‌ئیتالییه‌وه) و ته‌ف (له
چینییه‌وه) و چه‌ند که‌تبی دیکه‌له‌زمانه‌کانی؛ فلاندری (زاویه‌ک له
والتی به‌لژیک)، ئه‌مانی و عه‌ره‌بی، ئیسپانیایی و کالمه‌ک (باکووری
ژناوای ووسییه‌وه). ئه‌م نووسه‌ره‌له‌سای ۱۹۴۵ دا ته‌که‌ی یه‌که‌تی
ئا‌وا‌ه‌خواری فه‌انسه‌ده‌به‌ت و له‌ماوه‌یه‌که‌تبی شه‌عری “شه‌عه‌ره
نه‌خو‌ازراوه‌کان” (2) چاپ ده‌کات و پاشان که‌تبی “شه‌ی هه‌هه‌” (3) که
مکانیزمی په‌پاگه‌ندی واته‌توتالیتاریزمه‌کان تاوتو ده‌کات،
ده‌نووس‌ت. له‌۲۷ خا‌که‌له‌وه‌ی ۱۹۶۱، رابن به‌ه‌ی نه‌بوونی به‌ه‌گه‌ی
خناسین له‌لایه‌ن هه‌زی په‌لیسه‌وه ده‌س به‌سهر ده‌که‌کان و سه‌ ژدوا‌یی
ئه‌وه (۳۰ ی خا‌که‌له‌وه‌) به‌شه‌وه‌یه‌کی نادیار و سه‌رس‌ه‌ه‌نهر له
نه‌خ‌شخانه‌ی “پاریزانی” (4) شاری پاریس ژیان کتایی په‌د‌ت.
هه‌ند له‌بهره‌مه‌کانی:

شه‌عه‌ره‌:

۱ – ژیان به‌به‌من، ۱۹۴۰ (Ma vie sans moi))

۲ – شه‌عه‌ره‌ نه‌خو‌ازراوه‌کان، ۱۹۴۵ (Poèmes indésirables))

- ۳ — ده نگی دویا، ۱۹۶۸ (Le Monde d'une voix, Éditions Gallimard)
- ۴ — پارچہ شاعران، ۱۹۹۲ (Fragments, Gallimard)
- ۵ — سووی له دایکبوونی وقات، بهشی هاوبهش، دوايين چاپی؛ ۲۰۰۰ (Le cycle du pays natal, La Part Commune)
- وه رگوانان:
- ۱ — شاعرانې نه ندره نه دی؛ ئاستانه، ۱۹۴۶ (Poèmes d'Ady, Le Seuil)
- ۲ — شاعرانې بريس پاسترناک، ۱۹۴۶ (Poèmes de Boris Pasternak)
- ۴ — (شاعر) چوارينه کاني ووو، ۱۹۴۹ (Quatre Poètes russes)
- ۵ — شاعري ب ت ترجمه، ۱۹۵۳ (Poésie non traduite)
- ۵ — شاعري ب ت ترجمه ۲، ۱۹۵۸ (Poésie non traduite)
- ۶ — چوارينه کاني عومري خه يام، ۱۹۹۵۸ (Rubayat d'Omar Khayam)
- ۷ — هاوسه راني گيلارد له (قه لای) وينزري
- ئ تلای شاکسپير، ۱۹۵۸ (Les Gaillardes Épouses de Windsor et Othello de Shakespeare)
- ۸ — پاشا ليري شاکسپير، ۱۹۵۹ (Le Roi Lear de Shakespeare)
- ۹ — نووسراوه له بيرچووکان، ۱۹۸۶ (Écrits oubliés II, Ubacs)
- رمان:
- ۱ — کهش و هوا، ۱۹۴۲ (Le Temps qu'il fait)
- ادب:
- ۱ — له شايي جثني ئيسته ردا، ۱۹۸۲ (Pâques fête de la joie, Calligrammes)
- ۲ — شاعري ب پاسپورت، ۱۹۹۰ (Poésie sans passeport, Ubacs)
- وتار:
- ۱ — مرځک ب کورته چيرک؛ کهش و هوا، ۱۹۸۱ (L'homme sans nouvelle, Le temps qu'il fait)
- ۲ — شاره زايي له سهر وشه هه، ۱۹۹۰ (Expertise de la fausse parole, Ubacs)
- ۳ — نامه يک ب ژان گو هېنې، نامه يک ب يس سوپرويا؛ دوايين چاپي له کت بفرشي نارس، ۲۰۰۶ (Lettres à Jean Guéhenno, Lettres à Jules Supervielle, Librairie La Nerthe)

به شاک له شاعري "شاعر نه خوازراوه کان"

On supprimera la Foi

Au nom de la Lumière,

Puis on supprimera la lumière.

On supprimera l'Âme
Au nom de la Raison,
Puis on supprimera la raison.
On supprimera la Charité
Au nom de la Justice,
Puis on supprimera la justice.
On supprimera l'Amour
Au nom de la Fraternité,
Puis on supprimera la fraternité.
On supprimera l'Esprit de Vérité
Au nom de l'Esprit critique,
Puis on supprimera l'esprit critique.
On supprimera le Sens du Mot
Au nom du Sens des mots,
.Puis on supprimera le sens des mots

به ناوی نوور
ئیمان له ناو ده بهن،
پاشان نووریش
به ناوی ماف
ح له ناو ده بهن،
پاشان مافیش
به ناوی دادپهروه‌ری
خ‌رخوازی له ناو ده بهن،
پاشان خ‌رخوازی‌یش
به ناوی براییه‌تی
ئه‌وین و لا د ن،
پاشان براییه‌تیش
به ناوی ه‌خند
راسی ب‌ر و لایه‌ک و د کهن،
پاشان ه‌خندیش
به ناوی چه‌مکی وشه‌کان
واتای وش ب لایه‌ک و د ن
له دواي ئه‌وه‌ش چه‌مکی وشه‌کان.

.....
په‌راو‌ن:

- 1- Plouguernevel
- 2- Poèmes indésirables
- 3- La Fausse parole
- 4- Parisian

سەرچاوه كان:

- 1- "Armand Robin" The Anarchist Encyclopedia: A Gallery of Saints & Sinners, January 2006 Archived May 27, 2008, at the Wayback Machine., retrieved on September 27, 2008.
- 2- <http://www.armanrobin.org/txtpi.html> [accessed on August 6th, 2017].
- 3- <http://www.Gallimard.fr/catalogue/poesie-voix.html> .[[accessed on August 6th, 2017

(ئهم وتاره له لاپهه 46 ی گه قاری مهها باد، ژماره 199/198، سا 1999
هه فدههم / خهزه 2717، چاپ کراوه)